

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1926.

Ljubljana, 31. decembra 1926.

Štev. 10.

77.

OKROŽNICA PAPEŽA PIJA XI. O PREGANJANJU KATOLIŠKE CERKVE V MEHIKI.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

P I I

DIVINA PROVIDENTIA

P A P A E X I

LITTERAE ENCYCLICAE

AD VENERABILES FRATRES — PATRIARCHAS PRIMATES ARCHI
EPISCOPOS EPISCOPOS — ALIOSQUE LOCORVM ORDINARIOS —
PACEM ET COMMVNIONEM CVM APOSTOLICA SEDE HABENTES
DE ASPERRIMA REI CATHOLICAE CONDICIONE IN FOEDERATIS

MEXICI CIVITATIBVS

P I V S P P. X I

VENERABILES FRATRES

SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

Iniquis afflictisque nominis catholici rebus in Mexicana republica non posse, nisi »e praesentiore aliquo Dei miserentis auxilio«, satis sperari expectarique levaminis, diximus superiore anno exeunte cum Purpuratos Patres in Consistorio congregatos alloqueremur; sententiae autem optatisque Nostris, quae haud semel aperuimus, congruenter, minime vos cunctati estis popularibus vestrae pastoralis sollertiae commissis instare, ut divinum Ecclesiae Conditorum intento precum officio ad medendum tantae malorum gravitati commoverent. Tanta, inquit, malorum gravitati, cum in carissimos filios e Mexico Nostros alii quidem filii, ab Christi militia transfugae et a communi omnium Patre alieni, acerbè saevierint antehac hodieque saeviant. Quodsi prioribus Ecclesiae aetatibus aliasque deinceps cum christianis atrocius est actum, nusquam tamen nulloque fortasse tempore contigit, ut, Dei Ecclesiaeque posthabitis violatisque iuribus, per tam meditata artes additamque, ad arbitrium excusandum, quandam legum speciem, perpauca plurimorum libertatem, nulla civium in cives pietate, nulla habita avitarum laudum ratione, quoquo pacto interceperint. Ob indictas igitur ad rem atque adhibitas privatim publiceque supplicationes volumus ne vobis desit fidelibusque universis amplissimum gratiae voluntatis Nostrae testimonium; quas quidem preces, salutariter haberi coeptas, magni profecto refert minime

intermitti, immo etiam continuari vehementius. Etenim rerum temporumque vices, sententiis animisque hominum immutatis, ad societatis humanae regere atque accommodare salutem, sane mortalium non est sed divini Numinis, quod unum potest eiusmodi vexationibus finem certumque terminum constituere. Vobis vero ne videamini, Venerabiles Fratres, eiusmodi supplicationes nequiquam indixisse, quod reipublicae Mexicanae gubernatores, ob inexpiabile religionis odium, nefaria iussa acrius duriusque urgere perrexerint: copiosiore enim divinae gratiae effusione et clerus et catholicorum illorum multitudo ad patienter resistendum roborati, tale de se exemplum spectaculumque ediderunt, quod Nosmet ipsi, sollemni apostolicae auctoritatis documento, in luce totius catholici orbis iure meritoque collocemus. Superiore quidem mense, quo die frequentissimis illis Gallicae eversionis martyribus, beatorum caelitus honores decrevimus, ad catholicos Mexicanos sponte cogitatio Nostra provolabat, quibus id ipsum, atque illis, deliberatum propositumque esset, libidini scilicet ac dominatui alieno toleranter refragari, ne ab unitate Ecclesiae atque Apostolicae Sedis auctoritate desciscerent. O praeclaram divinae Christi Sponsae laudem, cui nobilior generosiorque suboles, pro sanctissima fidei libertate et propugnare et pati et mori parata, saeculorum decursu nunquam desiderata est.

Tristia Mexicanae Ecclesiae tempora, Venerabiles Fratres, non est quare multo altius repetamus. Id unum commemorare satis esto, recentiore aetate, motus civiles, sane frequentes, plerumque in religionis perturbationem eversionemque erupisse, quemadmodum, praecipue, annis MDCCCXIV et MDCCCXV accidit, cum homines inveteratae cuiusdam barbariae in utrumque clerum, in sacras virgines, in loca et res divino cultui dedicatas tam ferociter tamque aspere fecerunt, nulli ut iniuriae atque ignominiae, nulli ut violentiae pepercerint. Cum vero in re exploratissima versemur, de qua et Nos publice expostulavimus et in diurnis commentariis est copiose relatum, multis vobiscum dolere non attinet, postremis hisce annis, e Delegatis Apostolicis in Mexicum dimissis, omni contempta et iustitiae et fidei et humanitatis causa, alium e republica eiectum, alium, qui ob valetudinem paulisper extra fines secesserat, remigrare prohibitum, alium denique haud minus hostiliter habitum et discedere iussum. In quo — ut praetereamus, nullum aptiorem, quam illustres ii viri, pacis interpretem conciliatoremque evasurum fuisse — et archiepiscopali eorum dignitati et perhonorifico muneri, potissimum vero Nobis, quorum auctoritatem praeferebant, quantum sit inustum dedecoris, nemo non videt.

Acerba haec quidem et gravia; verum, Venerabiles Fratres, quae mox dicturi sumus, ea sunt ab Ecclesiae iuribus tam absona quam quae maxime, eademque longe catholicis eius nationis calamitosiora.

Atque primum de lege illa videamus, quam, anno MDCCCXVII latam, Foederatarum Mexici Civitatum Constitutionem Politicam vocant. Ad rem nostram quod attinet, discidio reipublicae ab Ecclesia sancito, nulla huic iura, veluti capite deminutae, iam constant, nulla comparari in posterum

queunt; fitque magistratibus potestas suae in cultu disciplinaque Ecclesiae externa interponendae auctoritatis. Sacrorum administri ceteris, quotquot liberales operosasque profitentur artes, exaequantur, eo quidem discrimine, ut ii non modo Mexicani ortu esse debeant et certum excedere numerum nequeant, quem singularum Civitatum legumlatores definierint, sed etiam politicis civilibusque iuribus, sceleratorum instar aut insanorum hominum, priventur. Huc accedit, quod, cum civibus decem coniunctim, magistratui significare iubeantur, se aut alicuius templi possessionem iniisse aut alio translatos esse. Religiosa vota emitte, Ordines Sodalitatesque religiosas in Mexico esse non licet. Cultum publicum, nisi intra aedes sacras et sub gubernatorum vigilantia, exercere nefas; templa ipsa nationi attribuuntur propria; quo in genere episcopales et canonicales aedes, seminaria, religiosae domus, hospitia et instituta omnia, quae beneficentiae consulunt, ab Ecclesia abiudicantur. Neque enim haec cuiusquam rei dominium obtinet; quaecumque vero bona eo tempore, cum lex lata est, possidebat, eadem nationi attributa sunt, data cuivis actione ad denuntiandum quicquid Ecclesia per alios nabere videbatur: cui quidem actioni fulciendae meram praesumptionem favere ea lege cavetur. Sacrorum administri nihil capere testamento queunt, nisi a genere proximis relictum sibi sit. Nulla Ecclesiae agnoscitur in christianorum matrimonium potestas, quod propterea tum dumtaxat est validum, cum iure civili validum existit. Libera quidem docendi facultas, hisce tamen condicionibus, ut sacerdotibus et religiosis sodalibus ludos tradendis litterarum initiis aperire et moderari ne liceat, utque puerilis institutio, in privatis quoque ludis, omnino religione vacet. Statutum item est, quae Ecclesia ediderit de peracto in scholis suis studiorum curriculo testimonia, ea quidem inania publice habitum iri. — Eiusmodi, Venerabiles Fratres, legem qui condidere quique probarunt ac sanxerunt, iidem profecto aut ignorabant, in Ecclesia, societate sui iuris perfecta, a Christo hominum Redemptore ac Rege ad communem salutem constituta, plenam sui obeundi muneris libertatem inesse divinitus — quae quidem ignorantia, saeculo post Christum natum vicesimo, in catholica natione inque hominibus baptizatis incredibilis videatur —, aut superbe dementerque censuerunt, posse se »domum Domini, firmiter aedificatam et bene fundatam supra firmam petram« dissiicere atque evertere, aut acri Ecclesiae quoquo pacto nocendi libidine flagrabant. — Itaque, post infestissimae legis promulgationem, Mexicani archiepiscopi et episcopi silere qui poterant? Atque, brevi post, pacatis at nervosis reclamitare ii litteris: expostulationem ratam habere proximus decessor Noster, probare sacrorum Antistites e nonnullis nationibus omnes communiter, ex aliis plerique singulatim; confirmare Nosmet ipsi postridie calendas Februarias hoc anno, cum ad cunctos Mexicanos Praesules consolatoriam epistulam inscripsimus. Confisi vero iidem Praesules sunt, reipublicae rectores, tranquillatis sensim rebus, intellecturos fore, ex capitibus eius legis, quibus religiosa libertas contrahebatur, quantum populi paene universitati inperderet detrimenti ac periculi,

ideoque, concordiae causa, nullo aut vix ullo eorum capitum usu, ad tolerabilem interea vivendi modum deveniunt. Verum, etsi, Pastoribus mitiora suadentibus, infinitam clerus populusque adhibere patientiam, spes tamen omnis cecidit quietis pacisque redintegrandae. Lege enim a reipublicae Praeside postridie calendas Iulias hoc anno promulgata, iam tum Ecclesiae in iis regionibus paene nihil superest ac relinquitur libertatis; ministerii sacri exercitatio adeo praepeditur, ut, quasi quoddam capitale facinus, poenis severissimis plectatur. Hoc equidem tam perverso publicae potestatis usu, ultra quam credibile est, Venerabiles Fratres, commovemur. Quisquis enim Deum, Creatorem nostrum ac Redemptorem amantissimum, pro officio veneratur; quisquis vult Sanctae Matris Ecclesiae parere mandatis: hic, hic, inquit, sons habendus est ac maleficus, hic de communibus iuribus deturbandus, in publicas hic custodias cum sceleratis hominibus coniiciendus. O quam apte in rei istius auctores illud Christi Iesu Domini nostri quadrat, ad principes iudaeorum dicentis: Haec est hora vestra, et potestas tenebrarum.¹ — Ex hisce profecto legibus alteram minus recentem recentissima altera non tam interpretatur, ut volunt, quam deteriore facit ac multo intolerabilicrem: utriusque vero praescripta sic ipsi reipublicae Praeses et administri urgent, ut nullos singularum gubernatores Foederatarum Civitatum nullosque magistratus et militum duces quiescere a catholicorum insectatione patiantur. Addita insectationi ludibria: Ecclesiam enim apud populum criminari consuevere, alii impudentissimis mendaciis per contiones coram omnibus habitas, sibilis et conviciis adempta cuivis e nostris obloquendi repugnandique facultate, alii per ephemerides et diaria catholicae veritati atque actioni infensissima. Quodsi initio in diurnis commentariis, veri enarratione et falsi refutatione, aliquam Ecclesiae defensionem tuitionemque experiri nostri potuerunt, iam his civibus, caritate patriae flagrantibus, pro avitae fidei et divini cultus libertate clamare, questu vel vano, non licet. At Nos, conscientia permoti apostolici muneris, Venerabiles Fratres, clamabimus; et quae hinc adversariorum fuerit impotentia ac libido, quae illinc episcoporum, sacerdotum, religiosarum familiarum, laicorum heroica virtus atque constantia, a communi Patre catholicus orbis audiat universus.

Exteri sacerdotes vel religiosi viri eiiciuntur; conlegia pueris puellisve christiane instituendis idcirco obserantur quia aut aliquod habeant inditum religiosum nomen aut aliquam imaginem statuamve sacram possideant; haud aliter oclusa Seminaria satis multa, scholae, noscomia, coenobia, aedesque templis continentes. In Civitatibus seu Statibus paene singulis circumscriptus definitusque, ad ministerium sacrum obeundum, quam minimus sacerdotum numerus, qui illud tamen obire nequeunt nisi apud magistratum inscripti sint ab ipsove veniam impetrarint. Alicubi ministerio perfungendo tales condiciones sunt positae, quae, si res adeo luctuosa non ageretur, risum moverent: ut sacerdotes, exempli causa,

¹ Luc., 22, 53.

certum quendam habeant aetatis annum; ut matrimonio, quod vocant, civili coniuncti sint; ut, nisi profluenti aqua, ne baptizent. In quodam Statu seu Foederata Civitate decretum, intra eius Civitatis fines non plures, quam unum, episcopos esse; quamobrem duos sacrorum Antistites e diocesis suis exsulatum abiisse novimus. Rerum vero condicione compulsi, nonnulli alii e sede honoris sui episcopi discedere; alii ad iudices deferri; complures comprehendi; ceteri in eo esse ut comprehendantur. A Mexicanis autem omnibus, qui aut puerorum iuvenumve institutioni aut aliis publicis vacarent officiis, quaesitum, facerentne cum reipublicae Praeside, bellumne catholicae religioni illatum laudarent; coacti iidem, ne ab officio submoverentur, una cum militibus et opificibus, pompam quandam participare, ab eo Foedere socialistico indictam, quod Regionale Operarium Mexicanum vocant: quae quidem pompa, per Mexicum ceterasque urbes uno eodemque die instituta et post impias ad populum contiones dimissa, eo spectavit, ut, Ecclesia contumeliis onerata, eiusdem Praesidis actio atque opera clamore plausuque coeuntium probaretur. Neque hic inimicorum arbitrium et crudelitas constitit. Viri et mulieres, qui religionis Ecclesiaeque causam vel viva voce vel scidis commentariolisve diribitis tuerentur, in ius vocati sunt in custodiamque traditi: item ad carceres deducti, senibus vel lectica vectis, integri canonicorum ordines; sacerdotes alique e populo in compitis viarum, in foris plateisque, e regione aedium sacrarum, immisericorditer caesi sunt. Utinam qui tot tantorumque culpam praestant facinorum, tandem aliquando resipiscant et ad Dei misericordiam paenitendo flendoque confugiant: quam quidem nobilissimam filios Nostros inique caesos ultionem ab interfectoribus coram Deo petere, habemus persuasissimum.

Iam nunc consentaneum ducimus, Venerabiles Fratres, delibando exponere quemadmodum episcopi, sacerdotes et fideles e Mexico ascenderint ex adverso atque opposuerint murum pro domo Israel, et steterint in praelio.²

Dubitandum profecto non erat quin Mexicani Antistites omnia uno consensu experirentur quae in se essent, ut libertati dignitatiue Ecclesiae prospicerent. Atque primum, data ad populum communiter epistula, postquam facile evicerunt, clerum placide semper, itemque prudenter at patienter cum reipublicae gubernatoribus egisse et leges minus aequas animis vel remissioribus tolerasse, enucleatis de divina Ecclesiae constitutione doctrinis, fideles monuerunt, ita in catholica religione esse perseverandum, ut »obedire... Deo, magis quam hominibus«³ oporteret quotiescumque leges iniungebantur, cum ab ipsa legis notione et nomine alienae, tum ipsi Ecclesiae constitutioni vitaeque repugnantes. Post infestam autem legem a reipublicae Praeside promulgatam, per communes alteras expostulationis litteras, haec edixere: talem legem accipere idem

² Ezech., 13, 5.

³ Act., 5, 29.

esse atque addicere Ecclesiam et quasi mancipio dare Civitatis rectoribus, quos, ceteroqui, planum erat minime ab incepto destituros; malle se a publica ministerii sacri perfunctione abstinere; divinum igitur cultum, qui sine ulla sacerdotum opera haberi non posset, in omnibus suarum dioecesium templis, ab die mensis Iulii postremo — quo die lex illa valitura foret — esse omnino intermittendum. Cum autem gubernatores iussissent, aedes sacras ubique laicis custodiendas committi, quos municipii praeses delecturus esset, sed nullo pacto iis tradi qui ab episcopis sacerdotibusve aut nominarentur aut designarentur, earum possessione aedium ab ecclesiasticis tum ad civiles magistratus translata, paene ubique episcopi interdixerunt fidelibus, ne electionem de se a civili magistratu factam acciperent, neve in ea templa, quae in potestate Ecclesiae esse desiissent, ingrederentur; alicubi vero, pro locorum rerumque varietate, aliter consultum est. — Attamen ne putetis, Venerabiles Fratres, Mexicanos Antistites, si qua ad temperandos animos concordiamque conciliandam idonea sibi data est opportunitas et commoditas, hanc posthabuisse, quantumvis bono aliquo de exitu subdiffiderent, immo potius desperarent. Constat enim, qui in urbe Mexico Antistites conlegarum suorum quasi procuratores haberi queunt, perhumanas eos officiosasque ad Praesidem reipublicae dedisse pro Episcopo Huejutlensi litteras, qui, indignum in modum magnaeque militum comitatu, captivus in urbem, quam vulgo Pachuca nuncupant, deductus erat; at non minus in comperto est, ipsum iracunde odio-seque rescripsisse. Egregii autem quidam viri, pacis studiosi, cum se sponte interposuissent, ut idem Praeses cum Archiepiscopo Moreliensi et Episcopo Tabasquensi colloqui vellet, diu multumque de rebus gravissimis, nullo quidem successu atque eventu, utrimque disputatum est. Mox deliberavere episcopi, utrum a Consilio Publico legibus ferendis abrogationem earum legum exposcerent quae Ecclesiae iuribus adversarentur, an potius, quemadmodum antea, patienter, seu passive, ut aiunt, resisterent: non una enim de causa, eiusmodi rogationem praefereundo, acturi nequiquam sibi videbantur. Obtulerunt tamen supplicem libellum, a catholicis viris in iure peritissimis sapienter elucubratum et a se diligenter perpensum: cui quidem episcopali petitioni, curâ sodalium e Foedere libertati religiosae vindicandae, de quo paulo post dicemus, plurimorum ex utroque sexu civium assensus scripto datus accessit. Quid vero futurum esset, episcopi recte prospexerant; nam Conventus nationis libellum sibi propositum, cunctis suffragiis, uno tantum excepto, idcirco reiecit quia episcopi personâ juridicâ, ut aiunt, destituti essent, ad Romanum Pontificem confugissent et leges nationis ognoscere noluissent. Iam quid fuit sacris Pastoribus reliquum, nisi ut decernerent, nihil in sua, nihil in populi agendi ratione ante immutatum iri quam iniquae leges deleantur? Graviores quidem Foederatarum Civitatum rectores, sua abutentes potestate et mirabili civium patientia, Mexicano clero populoque minitentur, verum quo pacto superes ac devincas homines quasvis acerbitates ferre paratos modo ne talis compositio fiat, unde catholicae libertatis causa detrimenti aliquid accipiat?

Praeclaram, ceteroqui, Antistitum constantiam sacerdotes, molestas per conflictionis vices, mirifice imitati sunt atque in se rettulere: quorum egregia virtutum exempla, unde maxima Nobis solacii vis obtigit, coram universo catholico orbe et proponimus et dilaudamus »quia digni sunt«.⁴ Quo in genere cum cogitamus — etsi omnes in Mexico artes adhibitae sunt, atque huc conatus quoque vexationesque adversariorum pertinere potissimum, ut clerus ac populus a sacra hierarchia et ab hac Apostolica Sede deficeret — tamen ex omnibus sacerdotibus, qui ad quattuor millia illic numerantur, dumtaxat unum vel alterum ab officio misere descivisse, nihil non videmur de Mexicano clero sperare Nos posse. Qui quidem sacrorum administri arctissime inter se cohaerere et Praesulum suorum iussis reverenter libenterque obtemperare, quamvis id fieri sine gravi iactura plerumque non possit; iidem de sacro ministerio vivere et, cum inopes sint nec habeat, unde ipsos sustentet, Ecclesia, paupertatem egestatemque suam fortiter perferre; privatim litare; spiritualibus christifidelium necessitatibus pro viribus consulere et pietatis alere atque excitare in omnibus circum se ignem; exemplo praeterea, consiliis hortationibusque, popularium suorum cum habitum mentis altius evehere, tum animos confirmare ad patienter perseverandum. Ecquis igitur miretur, in sacerdotes inimicorum iram ac rabiem primo ac praecipue conversam? Illi vero, si quando oportuit, et carcerem et ipsam mortem, sereno vultu strenuisque animis, oppellere non dubitarunt. — Quod autem diebus proxime superioribus nuntiatum est, id profecto et ab iniquis ipsis, quas memoravimus, legibus abhorret et maxima cum impietate coniungitur; in sacerdotes enim, cum domi suae vel alienae perlitant, fit ex improvise impetus, Eucharistia sanctissima turpiter violatur, iidemque sacrorum administri ad carcerem deducuntur.

Nec unquam de animosis e Mexico fidelibus satis praedicabimus, qui probe intellexerunt, quantopere sua intersit, ut catholica ea natio in rebus sanctissimis ac gravissimis — quales sunt Dei cultus, Ecclesiae libertas aeternaeque animarum salutis procuratio — a paucorum arbitrio atque audacia non pendeat, sed iustis legibus, cum naturali et divino cumque ecclesiastico iure congruentibus, tandem, Dei benignitate, regatur.

Praeconium vero omnino singulare sodalitatibus catholicis tribuimus, quae in praesenti discrimine quasi praesidiariae legiones clero adsunt. Etenim earum socii, quantum in se est, non modo alendis sacerdotibus ac sustendendis consulunt, sed etiam in aedes sacras advigilant, pueros ad christianam doctrinam instituunt, et, veluti excubiae, cavent, sacerdotes monendo, ne quis eorum praesidio destituatur. Haec quidem in universum: verumtamen de praecipuis eiusmodi sodalitatibus aliquid attingere volumus, ut singulae sciant, se a Iesu Christi Vicario probari laudarique vehementer. Atque ut rem ingrediamur, Societas Equitum Columbi, quae, ad totam rempublicam pertinens, ex actuosis operosisque viris feliciter

⁴ Apoc., 3, 4.

constat, qui usu rerum, aperta fidei professione studioque Ecclesiae adiuvandae valde commendantur, incepta prasertim duo provehit, praesens in tempus opportuna quam maxime: dicimus sodalitatem patrumfamilias e tota natione, quorum est cum filios suos catholice educere, tum ius repetere christianis parentibus proprium subolis libere instituendae et, siquidem ea publicas scholas celebret, doctrinâ sacrâ recte ac plene imbuendae; dicimus Foedus religiosae libertati vindicandae, tum denique conditum, cum ingentem malorum molem rei catholicae illic impendere luce clarius apparuit. Eiusmodi autem Foedus, in omnem nationem cum sit propagatum, in hoc socii concorditer assidueque elaborant, ut e catholicis omnibus unam veluti aciem ordinando instruendoque solidissimam, adversariis opponant. Haud secus ac Columbi Equites, praeclare de Ecclesia patriaque sua merita sunt et merentur sodalitates aliae duae, quibus, pro instituto suo, actionis catholicae socialis, ut aiunt, cura est peculiaris: scilicet Societas Catholica Iuventutis Mexicanae et Unio seu Consociatio Catholica Matronarum Mexicanarum. Utraque enim sodalitas, praeter ea quae sunt uniuscuiusque propria, coepta Foederis libertati religiosae vindicandae, quod memoravimus, efficit atque efficienda ubivis curat. In quo singula persequi non attinet: unum ad vos affere placet, Venerabiles Fratres, omnes socios sociasve earum sodalitatum adeo vacare metu, ut non tam refugiant quam quaerant pericula, tum vero gaudeant, cum aliquid acerbis ab hostibus patiuntur. O spectaculum pulcherrimum, mundo datum et angelis et hominibus: o rem aeternitatis praeconio celebrandam. Etenim, quemadmodum iam supra tetigimus, satis multi, seu Equites Columbi seu Foederis moderatores seu matronae seu iuvenes in vincula conlici, per vias cum militum caterva educi, in immundas custodias includi, duriter haberi, poenis multisque affici. Immo etiam, Venerabiles Fratres, ex iis adolescentibus iuvenibusque nonnulli — lacrimas continere vix possumus — coronam precatoriam manu gestantes succlamantesque Christo Regi, mortem libenter occubuerunt; virginibus nostris, in custodiam traditis, indignissimae illatae sunt iniuriae, idque de industria pervulgatum ad ceteras ab officio deterrendas.

Quando, Venerabiles Fratres, benignissimus Deus sit hisce aerumnis modum ac finem impositurus, conicere et vel cogitatione providere nemo potest: hoc unum scimus tandem aliquando fore ut Mexicana Ecclesia ab hac invidiarum procella conquiescat, quia, ut divina docent oracula, »non est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum«,⁵ et adversus immaculatam Christi Sponsam »portae inferi non praevalerunt.«⁶

Nata profecto ad immortalitatem Ecclesia, a die Pentecostes, quo die, Paracliti luminibus donisque locupletata, e Caenaculi recessu primum in lucem celebritatemque hominum egressa est, quid fecit aliud, viginti horum saeculorum spatio universasque inter gentes, nisi, ad Conditoris

⁵ Prov., 21, 30.

⁶ Matth., 16, 18.

sui exemplum, »pertransiit benefaciendo«⁷ Quae quidem omne genus beneficia amorem omnium Ecclesiae conciliare debuerunt; at contra factum est, quemadmodum, ceteroqui, divinus ipse Magister clarissime praenuntiaverat.⁸ Petriana igitur navicula aliquando, secundis ventis, cursum mirifice glorioseque tenuit, aliquando fluctibus obrui ac paene demergi visa est: verum, nonne a divino illo nauta gubernatur, qui, opportuno tempore, ventorum fluctuumque iras sedabit? Vexationes autem, quibus catholicum nomen cruciatur, Christus, qui omnia unus potest, Ecclesiae utilitatibus servire iubet: »Hoc enim — Hilario teste — Ecclesiae proprium est, ut tunc vincat cum laeditur, tunc intelligatur cum arguitur, tunc obtineat cum deseritur.«⁹

Quodsi ii omnes, quotquot, qua late Mexicana respublica patet, in fratres civesque suos saeviunt, nullo de crimine, nisi de servatis Dei legibus, reos, patriae suae res gestas, mente a praeiudicatis opinionibus vacua, attente recolerent et considerarent, facere quidem non possent, quin agnoscerent ac faterentur, quicquid in patria ipsa sua est civilis cultus atque humanitatis, quicquid boni, quicquid pulchri, ab Ecclesia esse sine ulla dubitatione profectum. Nemo enim ignorat, ordinata primum ibidem christianorum consuetudine, sacerdotes et religiosos praesertim viros qui in praesenti tam ingratis tamque acerbe habentur atque exagitantur, etsi magnis praepediti difficultatibus, quas hinc coloni nimia auri cupiditate abrepti, illinc feri adhuc indigenae struerent ac facesserent, summo tamen labore effecisse, ut cum divini cultus splendor catholicaeque fidei beneficia, tum caritatis opera atque instituta, tum denique ludi et scholae incolis ad litteras, ad sacras profanasque disciplinas, ad liberales operosasque artes exolendis, in tanta illa terrarum amplitudine abundarent.

Restat, Venerabiles Fratres, ut Dominam Nostram Mariam Guadaluensem, caelestem Mexicanæ nationis Patronam, imploremus ac rogemus, velit, oblitteratis iniuriis sibi quoque iniustis, populo suo pacis concordiaeque munera impetrando restituere: sin autem, arcano Dei consilio, optatissimus ille dies longius adhuc absit, Mexicanorum fidelium animos et solaciis omnibus compleat et ad propugnandum pro sua profitendae religionis libertate confirmet.

Divinarum interea gratiarum auspicem et paternae benevolentiae Nostrae testem, vobis, Venerabiles Fratres, iis potissimum qui Mexicanas dioeceses moderantur, et universo clero populoque vestro apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum die XVIII mensis novembris anno MDCCCXXXVI, Pontificatus Nostri quinto.

PIUS PP. XI.

⁷ Act., 10, 38.

⁸ Matth., 10, 17—25.

⁹ S. Hilar, Pictav., De Trinitate l. VII, 4. (P. L., X, 202).

78.

DUHOVNE VAJE

so napravili leta 1926.: Arh Jožef, Arh Luka, dr. Ažman Ciril. — Benedičič Jakob, Bernik Valentin, Borštnar Janez, Brajec Jožef, Brence Janez, Bukovec Martin, Bukowitz Henrik, Burnik Janez. — Cegnar Janez. — Čadež Anton, Čadež Viktor, dr. Čepon Anton, Čerin Karel, Črnilec Janez, Čuk Karel. — Debelak Janez, Dolinar Anton, Dolinar Franc, Drovc Martin, Drunecky Janez. — Eppich Jožef, Erzar Franc, Erzin Leopold. — Dr. Fabijan Janez, Filler Venceslav, Finžgar Franc, Flajnik Peter. — Gliebe Jožef, Gogala Janez, Golmajer Franc, Gornik Anton, Govekar Franc, Grča Blazij. — Habat Jožef, Habjan Janez, Hiersche Franc, Hiti Franc, Hiti Franc ml., Hladnik Janez, Hostnik Anton, Hostnik Jožef, Hybašek Adalbert. — Jager Matija, dr. Jaklič Franc, Jane Peter, Jarec Alojzij, Jenko Mihael, dr. Jere Franc, dr. Jerše Jožef, Juvane Jožef. — Kastelic Jožef, Kastelic Matija, Kirar Franc, Klavžar Janez, Klemenčič Janez, Klemenčič Pavel, Kmet Mihael, Knific Jožef, Kokel Franc, Kolenec Franc, Košir Franc, Košmerlj Alojzij, dr. Kotnik Jakob, Koželj Franc, Koželj Jožef, Kraljič Janez, Kramar Janez, Kranjc Jožef, Kržišnik Jožef. — Lavrenčič Janez, Lesjak Anton, Lončar Franc, Lovšin Anton ml., Lunder Alojzij. — Marješič Filip, Markež Alojzij, Markež Franc, Michel Herman, Miklavčič Maks, Mikš Janez, Mlakar Janko, Mlakar Jožef. — Nadrah Ignacij, Nemančič Martin. — Ocepek Jožef, Ogrizek Jakob, Orehek Andrej, Oven Jožef. — Pavlin Andrej, Pavlin Jernej, Pavšič Franc, Pečarič Franc, Pengov Franc, Perčič Mihael, dr. Perne Franc, Petrič Gabrijel, Petrič Janez, Pfajfar Franc, Pleša Franc, Podbevšek Jernej, Pogačnik Anton, Pokorn Franc, Poljak Martin, Porenta Gašper, Porenta Jakob, dr. Potočnik Ciril, Pravhar Jožef, Primar Janez. — Radoš Martin, Rajčević Franc, dr. Ratajec Anton, Razboršek Jakob, Rihtaršič Janez, Rozman Jurij. — Dr. Samsa Janez, Seigerschmied Jožef, Selan Anton, Skobe Ignacij, Sadič Janez, Supin Karel, Sušnik Janez ml., Sekula Janez, Schauer Avguštín, Schiffrer Gustav, Šašel Janez, Šesek Janez, † Šinkovec Avguštín, Škerbec Matija, Šmit Franc, Špendal Janez, Štrubelj Janez, Šušteršič Franc, Švigelj Viktor, Stare Andrej, Stazinski Nikolaj, Stroj Alojzij, Stupica Jožef. — Tavčar Matej, Texter Konrad, Tomažič Janez, Tome Matija, Tome Alojzij, Traven Franc, Traven Štefan, dr. Trdan Franc, Turk Viktor. — Dr. Ušeničnik Aleš, dr. Ušeničnik Franc. — Vilfan Matej, Vindišar Janez, Vondrašek Venceslav, Vovk Anton, Vrankar Jožef, dr. Vrečar Janez. — Zabret Valentin, Zabukovec Janez, Zalokar Jožef, Zaplotnik Ignacij, Zupanc Ignacij. — Dr. Žagar Jakob, Žagar-Sanaval Janez, Železny Alojzij, Žugej Nikolaj. — Skupaj 166

Naknadno se objavlja za leto 1920.: Neubauer Franc; za leto 1924.: Neubauer Franc; za leto 1925.: Dr. Knific Janez, dr. Turk Jožef.

79.

DRŽAVNI PRAZNIKI, NAČIN PROSLAVE.

Izkazalo se je, da je 11. ura marsikje neprimerna za službo božjo ob državnih praznikih. Zato se s tem v zvezi z odlokom v Škofijskem listu 1926, str. 147, odreja, da naj se tudi v župnijah na sedežih civilnih ali vojaških oblasti vrši svečana služba božja ob uri, ki je najbolj prilična za to. V ljubljanski stolnici bo cerkvena svečanost vedno ob desetih.

Glede petja nacionalnih himen v cerkvah je še vedno v veljavi odlok ministrstva ver z dne 15. marca 1924, V. K. br. 844 (Škof. list 1924, str. 44), da pri cerkvenih proslavah ob državnih praznikih izostane petje nacionalnih himen. Tudi nova uredba z dne 1. septembra 1926, Prot. br. 1112, ki je objavljena v Škof. listu 1926, ne predvideva petja himne.

Ker je škofijski ordinariat z dopisom z dne 22. nov. 1926, št. 4458, obvestil o tem velikega župana ljubljanske oblasti, oddelek za prosveto, je tudi za šolske maše zadeva urejena.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, 28. decembra 1926.

80.

RAZNE OBJAVE.

Duhovniki, vojaški zavezanci. Ker se vpisujejo duhovniki v seznam vojaških zavezancev dotične občine, kjer službujejo, naj se ti duhovniki, ako tega še niso storili, takoj zglasijo pri županu za vpis. Povedati je treba, kje je bil dotičnik do priglasiitve vpisan, da se ondi izbriše. Ob premestitvah se je odglasiti pri občini, iz katere duhovnik odhaja, in prigrasiti v občini, v katero je premeščen.

Organistovske zadeve. Okrog 100 župnih uradov še ni vrnilo vprašalnih pcd o organistih. Zamuda naj se takoj popravi. Tudi od tam, kjer ni organistov, naj se pola vrne z opombo, da ondi ni organista.

Sodalitas Ss. Cordis Jesu. V poročilu o konferencah Sod. Ss. Cordis Jesu v letu 1925. (Škof. list 1926, str. 67) je pomotoma izostalo poročilo o konferencah v radovljiški dekaniji, skupina Mošnje. Poročilo se tu objavlja: Mošenjska skupina je imela šest konferenc. — Sinoda in Sodalitas (župnik Fr. Eleiweis). — Duhovnik v bolezni, ob smrti, na hribih, v krotkosti in odločnosti (župnik Mat. Ahačič). — Duhovnik in učitelj. Duhovnik in sv. arski župnik. O marksizmu (župnik Val. Oblak). — Ali sme kristjan kdaj isti dan prejeti dvakrat sv. obhajilo? (Kaplan Fr. Pečarič). — Ustne razprave so se vršile o važnih dušnopastirskih in tekočih župnouradnih zadevah.

Cerkvene nabirke za poplavlence. V seznamu nabirk (Priloga Škof. listu št. 9) je izostala župnija Šmartin v Tuhinju z zneskom Din 330.

Uput za rekrutovanje mladića. Sas' avio Đorđe Golubović, komandant zagr. vojnog okruga. Priročna knjižica (116 strani) sestavljena po zakonu o ustroju vojske in mornarice ter ostalih predpisih in pravilih bo koristno služila voditeljem matic in duhovnikom sploh. Dovoljuje se s tem, da se sme naročiti za župne urade. Cena Din 20.—. Naročila naj se pošiljajo škof. ordinariatu.

Škofijski list. Tej številki lista so pridejane položnice za vplačilo naročnine za Škofijski list 1927. Naročnina znaša Din 50.—.

81.

SLOVESTVO.

Opeka, dr. Mihael, Božji dnevi. Šest in trideset govorov za življenje s Cerkvijo. — 8°, 328 strani. V Ljubljani, 1926. Založila Prodajalna K. T. D., prej H. Ničman.

Kar velja o prej izišlih zvezkih pridig stolnega kanonika dr. Mihaela Opeke, velja tudi za ta, že dvanajsti zvezek. Pridige so močno priporočljive. Liturgija cerkvenega leta, ki je vodilna misel pridig, je važna zadeva in le želeti je, da se vernikom natančneje govori o njej, da bodo tako božje dneve leta praznovali v duhu Cerkve.

Angelski mladenič. Dve, tri misli za mladino. Silvín Sárdenko. Izdalo Osrednje vodstvo M. D. v Ljubljani. 1926. — 12°, 34 strani.

Pisatelj je podal mladini tridnevne duhovne vaje, ki naj jih daje sveti Alojzij. Za vsak dan je pet lepih, mičnih premišljevanj. Mladini, ki stremi po pravih idealih, bodo koristna in všeč.

82.

KONKURZNI RAZPIS.

Razpisujeta se župniji: Stara Oslica v loški dekaniji in Polhov gradec v vrhniški dekaniji.

Prošnje za Staro Oslico je nasloviti na lastništvo patronske graščine v Škofji Loki, za Polhov gradec na stolni kapitelj v Ljubljani ter poslati škofijskemu ordinariatu v Ljubljani.

Rok za vlaganje prošenj se zaključí dne 25. januarja 1927.

83.

ŠKOFIJSKA KRONIKA.

Cerkveno odlikovanje. Za škofijskega duhovnega svetnika je bil imenovan Janez Meršolj, župnik v Retečah.

Resigniral je iz lastnega nagiba na svojo prebendo Valentin Zupančič, župnik v Polhovem gradu.

Konkurzni izpit je dovršil Franc Kek, kaplan v Škofji Loki.

Katehetski izpit je dovršil p. Bogdan Markelj O. F. M., kaplan na Viču.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, 31. decembra 1926.

Vsebina: 77. Okrožnica papeža Pija XI. o Mehiki. — 78. Duhovne vaje. — 79. Državni prazniki, način proslave. — 80. Razne objave. — 81. Slovestvo. — 82. Konkurni razpis. — 83. Škofijska kronika.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Dostal. — Za Jugosl. tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

